

Budapest Főváros IX. kerület
Ferencváros Önkormányzata

Iktató szám: Sz-252/2013.

ELŐTERJESZTÉS
a Humán Ügyek Bizottsága 2013. május 15-i ülésére

Tárgy: NOVUS Gimnázium, Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tevékenységére vonatkozó beszámoló

Előterjesztő: Formanek Gyula alpolgármester

Készítette: dr. Hosszú Károly irodavezető, Humánszolgáltatási Iroda

Előzetesen tárgyalja: -

Az előterjesztés a jogszabályi rendelkezéseknek megfelel: dr. Szinyei László s.k.

Az előterjesztéssel kapcsolatos törvényességi észrevétel:

A döntéshez egyszerű

X

 többség szükséges.

Az előterjesztés a kifüggesztési helyszínen közzétehető:

igen

X

nem

Az előterjesztést nyílt ülésen kell tárgyalni.

X

Az előterjesztést zárt ülésen kell tárgyalni.

Az előterjesztés zárt ülésen tárgyalható.

BUDAPEST FŐVÁROS IX. KERÜLET FERENCVÁROS ÖNKORMÁNYZATA
ALPOLGÁRMESTER

Iktatószám: Kp/1453-6/2013/XII.

Tisztelt Képviselő-testület!

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata Képviselő-testülete 61/2013. (III. 07.) számú határozatában a NOVUS Gimnázium, Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény (a továbbiakban: Gimnázium) tevékenységére vonatkozóan részletes beszámolót kért, amelyet a Humán Ügyek bizottsága elé terjeszt.

A Gimnázium a hagyományos iskolai keretek közül kiszoruló, tanulási vagy magatartási problémával küzdő fiatalok számára ad lehetőséget a középiskolai tanulmányok sikeres teljesítésére.

A 2012-2013. tanévben 144 fő volt a tanulói összlétszám, amelyből több diák szociális, egészségügyi, valamint egyéb mentális problémával küzd (1. sz. melléklet táblázata).

A Gimnázium az előző évek gyakorlata szerint szoros együttműködésben dolgozik a kerületben működő oktatási intézményekkel, valamint a Ferencvárosi Művelődési Központtal és Intézményeivel.

Hosszú távú tervei között szerepel a Második esély az érettségire nevű TÁMOP - 3.3.9.B-12/1 program – amely 2013. szeptemberében kezdődik - megvalósítása mellett, az előzőekben is folytatott színvonalas oktatás.

Jelen előterjesztésemhez mellékelem a Gimnázium igazgatója által elkészített beszámolót.

Kérem a Tisztelt Humán Ügyek Bizottságát az előterjesztés megtárgyalására és a határozati javaslat elfogadására.

Budapest, 2013. május 02.

Formanek Gyula s.k.
alpolgármester

Határozati javaslat:

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzatának Humán Ügyek Bizottsága elfogadja a NOVUS Gimnázium, Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tevékenységére vonatkozó beszámolót.

Határidő: 2013. május 15.

Felelős: Illyés Miklós elnök

Beszámoló a Novus Gimnázium, Szakközépiskola és Alapfokú művészetoktatási Intézmény közérdekű tevékenységéről

Iskolánk, a Novus Gimnázium 1991 szeptembere óta folytat közoktatási tevékenységet a Ferencvárosi Önkormányzattól bérelt Vágóhíd utca 31-33. szám alatti helyiségben.

A Novus Gimnáziumban a Ferencvárosi Önkormányzattól bérelt épületben középfokú oktatás folyik, a mindenkor közoktatási szabályozások (legfőképpen a többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról, illetve a 2011. évi CXCV. Köznevelési törvény, a közoktatási intézmények működéséről szóló 11/1994.(VI.8.) MKM rendelet, illetve a Köznevelési törvényhez kapcsolódó 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet, a 229/2012. Kormányrendelet, az érettségi vizsga szabályozásáról szóló 100/1997. (VI.13.) Korm. Rendelet, az egyes vizsgatárgyakra vonatkozó részletes vizsgakövetelményeket és vizsgaleírásokat tartalmazó 40/2002.(V.24.) OM rendelet, illetve az ezeket az új köznevelési törvénynek megfelelően módosító 106/2012. (VI.1.) Korm. rendelet, a kerettantervek kiadásáról szóló 17/2004. (V.20.) OM rendelet 3. melléklete III. fejezete, illetve az 51/2012(XII.21.) EMMI rendelet 3. és 7.1 melléklete alapján, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelvét is tartalmazó 2/2005 (III.1).OM rendelet) és a 32/2012.EMMI rendelet alapján.

(Az intézmény részeként érettségi utáni szakképzést is folytatunk, Budapest más kerületében található telephelyünkön.)

Az iskola létrehozásakor célkitűzéseink között szerepelt egy olyan iskolai modell kidolgozása és megvalósítása, amely a hagyományos iskolai keretek közül kicsöppenő, tanulási vagy magatartási problémával küzdő fiatalok számára ad lehetőséget a középiskolai tanulmányok sikeres elvégzésére.

Gimnáziumunkba különféle gyerekek járnak, eltérő regionális és szociális közegből érkeznek, eltérő problémákkal küzdenek. Vannak jó képességű, de magatartásproblémás, esetenként devianciák által veszélyeztetett tanulóink; jó képességű, de rendezetlen családi háttérrel rendelkező tanulóink; tanulási nehézséggel, részképesség-hiánnyal küzdő (diszlexia, diszgráfia, diszkalkúlia stb.) tanulóink; más közoktatási intézményből különböző okok miatt kicsöppent tanulóink; átlagos vagy annál jobb képességű, rendezett családi háttérrel rendelkező tanulóink stb.

A célkitűzés, amely minden tanulóink esetében egyaránt érvényes: a diákban rejlő képességek minél teljesebb kibontakoztatása. A konkrét cél az eltérő képességek következtében tanulóként más és más.

Lehet olyan eset, amikor a cél pusztán annyi, hogy a fiatalt egy kritikus korszakában (kamaszkor) megtartsuk az intézményi keretek között. Ilyenkor nem a tanulmányi eredmények játsszák az elsődleges szempontot, hanem olyan értékek közvetítése, amely az ő későbbi életvezetését pozitívan befolyásolhatják. Természetesen az a jó, ha minél hosszabb ez az időszak, ha sikerül akár az érettségiig megtartanunk a fiatalt, ha a pozitív értékek tartósan be tudnak épülni az ő értékrendjébe, ha biztos jövőképe tud kialakulni.

Valamelyest hasonló feladatokkal szembesülünk a más intézményekből már kicsöppent tanulók kapcsán. Ezekben az esetekben nem elég a kimaradás konkrét okát megismerni (fegyelmi úton eltávolították – drog vagy alkoholfogyasztás, igazolatlan mulasztások miatt stb.). Fel kell tárni a fegyelemsértések mögött rejlő mélyebb okokat. Ebben nagy szerepe van a patrónus-rendszernek, amely csakis a tanár-diák között kialakuló bizalom esetén lehet eredményes. A mélyebb okok feltárása után lehet meghatározni a konkrét feladatokat és célokat. Sajnos sokszor szembesülünk olyan problémával, amelyek megoldása nem pedagógiai kompetencia: szociális bizonytalanság, a szeretet és odafigyelés hiánya stb. A kialakuló devianciák hátterében gyakran találunk ilyesmit. És szomorúan tapasztaljuk azt is, hogy nem a legkielégítőbb megoldás ezekben az esetekben a szociális intézményekre hárítani a teendőket. A gyerekek nem intézményre, hanem szerető-megértő-támogató családra van szüksége. Azt is tudjuk azonban, hogy nem lehet minden gyereket hazavinni – pedig... A cél ilyenkor is az lehet elsődlegesen, hogy amennyire az iskolai keretek engedik, pótoljuk a családot, minél hosszabb ideig megtartsuk a diákot, segítsük abban, hogy eljusson a megfelelő szakintézményekhez és szakemberekhez, állandóan figyelemmel kísérjük helyzetét.

A részképesség-hiánnyal küzdő tanulók esetében az elsődleges feladat magának a részképesség-hiánynak a feltárása, definiálása. Megdöbbentő, milyen számottevő azoknak a gyerekeknek az aránya, akik úgy kerülnek ki az általános iskolából – tele kudarccal és sérüléssel –, hogy nem ismerték fel, következésképp nem is kezelték tanulási diszfunkciójukat. Középiskolás korban a fejlesztés már nehézségekbe ütközik, bár nem minden esetben eredménytelen. Ilyenkor a konkrét cél részint a felzárkóztatás – egyénre szabott ütemterv alapján –, illetve annak a felderítése, melyek azok a területek, ahol nincs hátrányban a tanuló társaival szemben, vagy éppen kiemelkedő képességekkel bír. A pedagógus feladata ilyenkor egyrészt kellő toleranciával viseltetni az esetleges hiányosságokkal szemben, megelégedni az elégséggel, adott esetben a diákkal (és szüleivel!) elfogadtatni ezt, másrészt elősegíteni a sikeres terület kibontakozását, támogatni akár a „fontos” (érettségi) tantárgyak rovására. A tapasztalat az, hogy az „egyéb” területen elért siker kihat a tanulmányok egészére. A cél tehát lehet az érettségi, az azt követő szakosodás már többnyire biztosítottnak látszik.

Nehezebb a helyzet akkor, ha nem sikerül az iskolai tárgyak között olyat találni, ahol a pozitív motiváció eszközével élhetünk. A feladat ilyenkor az, hogy a diákkal is, a gondviselővel is elfogadtassuk azt, hogy nem egy gyakorlati haszonnal nem bíró érettségit kell „kitaposni” a diákból, hanem olyan szakmát kell találni számára, amelyet el tud sajátítani, és amelynek birtokában képes lesz az önálló életvezetésre, személyisége kiteljesedhet, boldog, sikeres emberré válhat.

A tanulási-magatartási nehézségek feltárásában és kezelésében a Ferencvárosi nevelési tanácsadón kívül más települések pedagógiai szakszolgálataival, illetve a szakértői bizottságokkal állunk kapcsolatban.

I. szociális helyzet, családi körülmények		
	hátrányos helyzetű (rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kap)	5
	csonka családban él	34
ebből	elvált szülők	25
	félárva	9
	árva	0
	sok gyermekes családban él	18
	veszélyeztetett	12
ebből	munkanélküli szülők	7
	rendezetlen családi viszonyok közt él	5
II.	Más településről bejáró	63

III. Egészségi - mentális állapot		
	Tanulási-magatartási nehézséggel küzd	50
ebből	Szakértői bizottság szakvéleménye alapján BNO kóddal rendelkezik	6
	nevelési tanácsadó szakvéleménye alapján	18
	Magatartási-beilleszkedési problémák	24
	tartósan beteg (pl. cukorbetegség)	2

Hogyan kerülnek a gyerekek az iskolába? Talán érthetetlen, hogy egy problémás gyerekekkel foglalkozó iskola miért tart felvételit. Hiszen az is lehetne, hogy minden olyan diákot felvesszünk, aki a többi gimnáziumi felvételin nem felelt meg. Természetesen tudnunk kell, hogy kiket milyen problémával vállalunk. Sok esetben nem azokat a diákokat soroljuk a legelőkelőbb helyekre, akik a felvételin a legalaposabb tantárgyi ismeretről adtak számot. A felvételin azt is vizsgáljuk, hogy az „eminens” diák rendelkezik-e kellő toleranciával, illetve van-e olyan erős egyéniség, hogy ő hasson ösztönzőleg a többiekre, és ne a látszólag könnyebb megoldást választva simuljon bele ő is a közepes-elégséges derékhadba. Mivel nagyon kevés diákot vehetünk fel, sokszor azért sorolunk hátrább valakit, mert tudjuk, hogy nincs igazán ránk szorulva (ha szabad így fogalmazni). A „valódi eminensek” általában amúgy sem minket jelölnek meg első helyen, hiába soroljuk mi előre őket. Mégis akad sok olyan diák is, aki semmilyen problémával nem küzd – leszámítva a kamaszkor amúgy is problémás időszakát. Sokat számítanak korábbi, családon belüli vagy rokoni-baráti körben megélt tapasztalatok iskolánkról. Szívesen választanak minket, mert fontosnak gondolják a személyes hangvételű, családias légkört, a megértő-támogató attitűdöt. Ilyenkor az a legfontosabb feladatunk, hogy a diákban kialakítsuk vagy erősítsük a toleranciát. Azt a képességet, hogy elfogadja: neki valóban többet kell teljesítenie és kevesebbet engedhet meg magának, mint „problémás” társai. Ez egy borotvaél-helyzet. Könnyen átfordulhat abba, hogy „majd én is leszek problémás, és akkor majd rám is más szabályok vonatkoznak”. Ráadásul a „jó tanuló” helyzete már önmagában problémás: hiszen nálunk kisebbségben vannak. Könnyen perifériára szorulhatnak és sodródhatnak tényleges problémákba. Nagyon fontos tehát az ő esetükben is az odafigyelés, a személyes, egyénre szabott feladat kiosztás, célmeghatározás. Ez nem lehet „csak” az érettségire való felkészülés. Tehetséggondozásra, külön foglalkozásokra, külön feladatokra van szükség, ráadásul úgy, hogy ez a diák számára ne teherként, hanem motivációként jelenjen meg, jól érezze magát ebben a helyzetben, és ez a „kiváltsága” ne a „gyűlölt eminens” pozíciójába kényszerítse őt, ellenkezőleg, legyen ösztönző hatása a többiek számára.

A fenti valójában csak néhány jellemző példa az iskolánkba járó gyerekek és a velük kapcsolatos célok-feladatok sokféleségéről. Feladatunk-helyzetünk ennél sokkal összetettebb. Ha jelenleg kb. 150 diákunk van a nappali és az egyéni felkészülésű

csoportban összesen, akkor nyugodtan mondhatom, hogy 150 különböző megoldandó problémánk (helyzetünk), célunk és feladatunk van.

Munkánk során sokszor találkozunk olyan jelenségekkel, melyek a fiatalok tájékozatlanságát és természetes kíváncsiságát kihasználva elsodorják őket különböző nehezen ellenőrizhető területekre, s így a gyerekek a deviáns magatartás szempontjából veszélyeztetetté válnak. A dohányzás, az alkoholfogyasztás, a drogfogyasztás, a különböző szektákhoz tartozás és a felületes szexuális kapcsolatok létesítése a serdülőkorú gyerekek számára vonzó, és a felnőtt társadalommal való szembefordulás kézenfekvő eszköze.

Meggyőződésünk, hogy ez ellen leghatékonyabban a megelőzés stratégiájával lehet szembeszállni. Ebben kiemelkedő szerep jut az iskolának. Részben a gyerekek részéről elfogadott felvilágosítás, tájékoztatás útján, részben egy stabilizálódó értékrend kialakításának útján. Ezt csak a gyerekek mindennapjaiban folyamatosan jelen lévő, a tevékenységüket személyes kapcsolatok során nyomon kísérő intézmény tudja megvalósítani.

Céljaink megvalósításához a kezdetektől fogva fejlesztjük pedagógiai programunkat és módszereinket. A Novus programja alapvetően a közös tevékenységre, problémamegoldásra épül, amely a gyerekekben – elsősorban művészetpedagógiai módszerekkel – az önkifejezés, a döntéskészség, az együttműködés, a tolerancia és a kreativitás készségeit és képességeit fejleszti.

Jelentős szerepe van munkánkban a családi környezetnek, az iskolán kívüli tevékenységeknek, a játéknak és a közös szórakozásnak is. Ennek érdekében arra törekszünk, hogy iskolánk létszáma ne haladja meg az áttekinthető, még a zárt közösség sajátosságait mutató mértéket.

A személyes kapcsolatok az ún. patrónus-rendszerre épülnek, s ez lehetőséget nyújt arra, hogy minden tanulót folyamatosan figyelemmel kísérje az őt patronáló tanár, s ezzel egy időben szükség szerint bevonja a többi tanárt, a pszichológust, az orvost a felmerülő problémák megoldásában.

Nem hagyható ki, sőt hangsúlyozott szerepe van munkánkban a szülőkkel való együttműködésnek. Ennek mértékét részben a felmerülő problémák, részben a szülők együttműködési hajlandósága határozzák meg. A szülőkkel való kapcsolattartás módja igen sokrétű, a rendszeres találkozások, közös tevékenységek, sőt a közös szabadidős foglalkozások (kirándulás, sport, rendezvények és akár munka) nagy mértékben segítik a nevelőtestület munkáját.

Művészetpedagógiai programunkban a művészet nem célként, hanem pedagógiai eszközként van jelen. Cél a sikerélmény, az önkifejezés eszköztárának bővítése.

A tanári irányítás szinte észrevétlenül van jelen: a rajz (kompozíció) méretének vagy a technika meghatározásában. A legkézenfekvőbb technikától indulnak el: pl. golyóstoll /füzetfirka/, aztán ceruza, majd színes ceruza, filc; a bonyolultabb technikák, mint pl. a vízfesték, kréta stb. csak később kerülnek sorra); aztán jelenik meg a téma – kötődhet valamilyen aktualitáshoz, lehet általános érvényű (ami általánosan foglalkoztathatja a tizenéves korosztályt), de látenszen beépülnek az eredeti tanterv témái, motívumai, (tárgy-ember-arc-kéz stb.) kompozícióvariációk, perspektíva, színek.

Mindezek mellé társulnak az évente meghirdetett (tematikus) pályázatok (pl.: Álom, Vágy-álom, Ablak stb.) A pályázatok kiírásában a technika szabadon választható. Az utóbbi időben egyre több a fotó (ez köszönhető a fényképezésre alkalmas mobilkészülékek megjelenésének is), illetve készülnek rövidfilmek is (videó).

A közös kiállítás-látogatások ugyancsak részei ennek a programnak. Sokkal gyakoribbak, mint más iskolában, az évi 1-2 helyett szinte havonta van ilyen. A múzeumok állandó kiállításainak – MNG, Szépművészeti Múzeum stb. – látogatása mellett kurrens kiállítások megtekintése. Ide kapcsolódik pl. a Ludwig Múzeummal

kötött megállapodás, mely lehetővé teszi diákjaink számára az ottani kiállítások kedvezményes látogatását.

A véleményalkotás-érvelés-vita hozzájárul a vizuális nyelv tanulásához. A vélemény pontos megfogalmazásához, az álláspontok megindoklásához szükség van elméleti ismeretekre, így a diák részéről indul a tanulási folyamat, nem a tanár kezdeményezésére.

A kiemelkedő képességű, illetve az érdeklődő tanulók számára fakultáció keretében nyílik lehetőség a hagyományosabb tematikát követő, gyakorlottabb rajzkészséget kialakító felkészülésre, kiegészítve elmélyültebb művészettörténeti tanulmányokkal. Nem véletlen, hogy iskolánkban minden évben vannak, akik Rajz és vizuális kultúra tantárgyból érettségiznek, és közülük nagy számban ezen a területen tanulnak tovább, akár a művészeti felsőoktatásban, akár a művészeti szakképzésben (saját szakképzésben is).

Személyiségfejlesztő preventív programunkat az 1997-98-as tanévben bővítettük a mozgóképkultúra és médiaismeret című tantárgycsoporttal. A vizuális kultúra és a drámapedagógia eddig alkalmazott eszközeit megtartva a művészeti nevelésnek olyan területei kerültek így az oktatásba, amelyek iránt a tanulók életkorukból és személyes élményeikből adódóan leginkább motiváltak. A program eredményességét növeli az alkotó tevékenység lehetősége, és a filmtörténet megismerésével emberi-társadalmi problémák élményszerű feltárása.

Iskolánk tanévbeosztása is eltér valamelyest a hagyományos iskolákétól. A szorgalmi időszak egy 3 napos év kezdő táborral indul. Ennek helyszíne többnyire egy vidéki ifjúsági tábor. A tábor programjában kiemelt szerepet kapnak az együttes tevékenységek: közös alkotómunka (versírás, jelenetkészítés stb.). Kirándulásokat szervezünk a környék természeti és kultúrtörténeti emlékeinek megismerésére, és ha az időjárás megengedi, a strandolás sem marad el. A játékos foglalkozások mellett persze tanórák is vannak. A tábor egyfajta átmenet a vakáció és a mindennapi tanulás között. Ennek során az iskolánkban tanulmányaikat éppen most kezdők is oldottabb körülmények között eshetnek át a megismerkedés és a beilleszkedés nehézségein.

A tanév során a tanulási folyamat monotonitását 6-7 hetente megszakítják az iskolai szünetek, illetve az ún. kurzusok. A kurzusnapok alatt nem a megszokott órarend szerinti tanítás-tanulás folyik. Ilyenkor nyílik lehetőség a városismereti vetélkedőre, egyéb (nem képzőművészeti) kiállítások látogatására, önálló felkészülésen alapuló, illetve meghívott előadókkal szervezett előadások tartására stb. A téli szünetet megelőző, karácsonyi kurzus az ünnepi készülődés jegyében telik. Népszerű a saját kezű ajándék-készítés (pl. gyöngyfűzés, gyertyamártás), mézeskalács-sütés stb. A közös karácsonyi ünnepségen kerül bemutatásra a betlehemes játék.

2003 óta nyaranta a festői Balaton-felvidéken tartjuk hét-tíz napos ún. életmód-táborunkat. A tábor programjának kialakításakor olyan tevékenységek mindennaposá tételét kívántuk rendszeressé tenni, melyek a későbbiekben az egészséges felnőtt életvitel alapját képezhetik: egészséges táplálkozás; napi testmozgás – ennek is igen változatos ágai a jógától a mozgásszínházig –; a fizikális gyakorlatok mellett a mentális egészség védelmének eszközeit is felmutatjuk. Meghívott vendégeink, előadóink felvillantják a táborlakók előtt a természetgyógyászat területeit, módszereit, lehetőségeit. Mindezt folyamatos művészeti tevékenység (képzőművészeti, zenei stb.) egészíti ki.

A 2006-2007-es tanévtől vezettük be felmenő rendszerben a nyelvi előkészítőre épülő (1+4 évfolyamos) oktatást. Eredeti szándékunk az lett volna, hogy a nyelvi előkészítő évfolyamot anyanyelvi előkészítőként vezethessük be, elsősorban diszlexia-diszgráfia kompenzációként. Sajnos ezt a jogszabályok nem tették lehetővé. Ugyanakkor az iskola versenyképessége miatt szükséges volt az öt évfolyamos képzés irányába fejlesztenünk. Olyan nyelvi előkészítő programot kellett

tehát kidolgoznunk, amely figyelembe veszi a hozzánk járó, részképességgel küzdő gyerekek adottságait; ami az ő számukra is lehetővé teszi legalább egy idegen nyelv elsajátítását. A nyelvi előkészítő év során nagy szerepet kap a (magyar) szövegértési-szövegalkotási készség fejlesztése, illetve ezzel párhuzamosan a matematikai alapismeretek (valóban az összeadás-kivonás-szorzás-osztás szintjén, mert sok esetben ezek automatizmusa hiányzik!) elmélyítése, illetve problémamegoldó készség fejlesztése. Ugyanakkor a tantárgyak egyenletesebb elosztása érdekében bizonyos tárgyak (történelem, földrajz, kémia) tantervi anyagának oktatása is megkezdődik ezen az évfolyamon.

Elmondhatjuk, hogy kezdeményezésünk sikeres volt: a 2012. évi május-júniusi érettségi időszakban végzett diákjaink közül 3-an tettek emelt szintű vizsgát, 8-an tettek középszinten előrehozott érettségi vizsgát angol nyelvből.

Először az egyéni felkészülésű csoporton belül, majd az idei tanévtől a nyelvi előkészítő osztályok 11-12-13. évfolyamain is átszerveztük az idegen nyelv-oktatást. Vegyes évfolyamokból tudásszintnek megfelelő csoportbontásokat hoztunk létre.

2002 és 2012 között több mint 200 (231) diák tett sikeres érettségi vizsgát iskolánkban. Egyötödük küzdött tanulási nehézséggel vagy magatartási problémával, közülük 23-an az országos vagy regionális szakértői bizottság szakvéleménye alapján BNO-kóddal is rendelkeztek.

Céljaink elérésében nagy segítség maga az épület.

A Ferencvárosi Önkormányzat 1991-ben kedvezményesen adta bérbe számunkra a már két éve üresen álló, teljesen leromlott állagú épületrészt. Ennek átalakítását 1991 májusában kezdtük meg. Ennek során kialakítottunk egy, a vizuális-kreatív foglalkozásoknak otthont nyújtó termet, két kistermet a kis csoportos oktatáshoz, és a színháztermet megtartva, a színpadot is felújítva egy olyan osztálytermet, mely az egész osztályos óráknak, az iskolai ünnepeknek és a színpadi produkcióknak egyaránt helyszíne; a színpad egyik oldalán a volt könyvtárhelyiséget rendeztük be irodának és tanárinak, a másik oldalon a szertár felszerelését kezdtük meg; az alagsorban rendeztük be a könyvtárat, egy kis tanári helyiséget, a sportszertárat és az irattárat. Fel kellett újítani a csatorna-rendszert is. A testnevelés órákat akkor a Szent László Kórház sport- és tenispályáin, valamint konditermében tartottuk, a kémiai laborgyakorlatok színhelye a Leővey Klára Gimnázium (azóta is).

1992 szeptemberétől további helyiségekkel bővült az iskola. Az Önkormányzat az épületszárny végében felszabadult két lakást is a rendelkezésünkre bocsátotta, így november végére elkészülhetett az új osztályterem, az iroda (tárgyaló) és egy – a családi hangulathoz és az életre nevelési programunkhoz elengedhetetlen – teakonyha.

Megpróbáltuk a belsőépítészeti teret – a higiénes helyiségeket is beleértve – úgy megtervezni, hogy olyan kulturált környezetet biztosítsunk, mely szervesen illeszkedik vizuális nevelési programunkhoz, és a többségükben hátrányos helyzetű tanulóink számára a családi légkört, az otthon élményét is nyújtja. Igyekeztünk kihasználni azt a körülményt, hogy az adott tér teljesen eltér a szokványos iskolaépületektől, ezzel objektíve hozzájárulva tervezett családi hangulatú, gyermek- és személyiségközpontú iskolakoncepciónkhoz.

Az 1991/92-es tanévben csupán két évfolyamunk volt. Ahogy azonban teljessé vált a gimnázium, a viszonylag kis osztálylétszámok mellett is egyre szűkösebb volt a hely. Már a második tanévtől kezdve próbáltuk az Önkormányzattal egyeztetve megtalálni az épület bővítésének lehetőségét, de csak 1994-re sikerült olyan tervet készíttetnünk, amely városképi szempontból is megfelelőnek bizonyult és illeszkedett az Önkormányzat távlati fejlesztési koncepciójához is.

Az építkezés 1996 májusában kezdődött. A tervnek megfelelően a Vágóhid utca 31-33. számú telep kétszárnyú bejárati épületének összekötő árkádsora fölötti tetőrészre építettünk rá egy emeletet. Ebben az emeleti részben két tanterem, egy kisterem, számítógép-terem és egy iroda kapott helyet. A lépcsőházat az épület

korábban nyitott előterének beépítésével alakítottuk ki. Az építkezés során sor került a meglévő épület padlójának teljes felújítására (a korábbi parketta- illetve az arra lefektetett pvc-burkolat ugyanis időközben tönkrement).

A belső tér díszítésében diákjaink is részt vettek. Két iparművész-tanár vezetésével ők készítették el a bejárati ajtóval szemközti boltívet, valamint az emeleti kútvíz övező mozaikot.

Az új épületrészt már az 1996/97-es tanév második felében használatba vehettük. Az építkezés azonban jelentős anyagi terheket rótt ránk. A felszerelés bővítésére, a berendezés felújítására (új padok, székek stb.) csak az 1999/2000-es tanévtől nyílt módunk. Ettől a tanévtől kezdve az iskola előtti kertrész művelésére is több gondot fordíthattunk. Az egész kertet újra füvesítettük, a fákat visszametszettük, illetve újakat ültettünk, a kerítés mellé sövényt telepítettünk. A bejárat előtti részen padokat helyeztünk el, a földet fehér murvával szórtuk fel.

Az Önkormányzat 2002-ben újabb 10 évre és ingyenesen rendelkezésünkre bocsájtotta az épületet. A 2002/2003-as tanévtől beindítottuk minisztériumi egyedi engedély alapján működő egyéni felkészülésű csoportunkat. Ebben a csoportban 16 és 22 év közötti fiatalok érettségire való felkészítését végezzük, 4 évfolyamos gimnáziumi képzési formában. Ezek a fiatalok gyakran több éves kihagyás próbálnak visszakerülni a közoktatás rendszerébe, hogy aztán az érettségi megszerzése után továbbtanulhassanak, vagy munkát vállalhassanak, önálló életet élhessenek. A megnövekedett létszám miatt az épületen további bővítéseket illetve belső térátalakításokat hajtottunk végre. Az önkormányzat engedélyével 2007-ben beépítettük az iskola előtti, addig nyitott árkadrészt. Így ide kerülhetett a tanári, illetve kiszélesedett az emeletre vezető lépcső előtti „zsibongó-tér”, miközben tantermi funkciót kaphatott a korábbi tanári, illetve közösségi helyiség. A balesetek megakadályozás érdekében 2010 szeptemberétől a Vágóhid utca felől egy zárható kertrészen keresztül lehet a főbejárathoz jutni. Így megszűnt annak a veszélye, hogy a diákok a telepről ki-be közlekedő járművek elé lépnek. Egyúttal – diákjaink védelmében – biztosíthattuk a közoktatási intézmény számára szükséges szeparáltságot is.

Úgy gondoljuk, hogy tevékenységünk továbbra is hiánypótló eleme a magyar közoktatás rendszerének. Napjainkban egyre nehezebb körülmények között dolgozunk. Mindezek ellenére továbbra is teljes elkötelezettséggel, legjobb tudásunk szerint igyekszünk vállalt feladatunknak megfelelni.

Leglényegesebb rövid távú programunk, hogy az iskola továbbra is működjön. Ehhez 2013. április 30-ig kell a Kormányhivatalhoz beadnunk a működési engedély iránti kérelmet. Reményeink szerint az oktatási kormányzat is tisztában van munkánk fontosságával, az elmúlt több mint húsz év eredményeivel. Azt gondoljuk, semmi akadálya sincs annak, hogy 2013 szeptemberétől tovább működhessünk.

Az elmúlt évek során szoros kapcsolatot építettünk, a kerületben működő oktatási intézményekkel, illetve a Ferencvárosi Művelődési Központtal. Az idei tanévben részt vettünk az FMK és a Pinceszínház közös szervezésében, a kerület iskoláinak közreműködésével megvalósult Ember tragédiája-előadás létrehozásában. Szeretnénk az ehhez hasonló projekteken a jövőben is tevékenyen részt vállalni.

Hosszú távú terveink között szerepelnek a Folyamatban lévő különféle oktatási projektek megvalósításai (TÁMOP 3.1.4-08/1), illetve éppen most nyertünk el egyet, mely 2013 szeptemberében kezdődne (TÁMOP-3.3.9.B-12/1 Második esély az érettségire).

Az intézmény működéséhez elengedhetetlen a Vágóhid utcai épület bérleti szerződésének meghosszabbítása. Különös 22-es csapdája lenne, ha az Önkormányzat attól tenné függővé a bérleti szerződés megújítását, hogy fog-e működni az iskola a továbbiakban. A működési engedély iránti kérelemhez

természetesen csatolni kell az épületre vonatkozó érvényes, legalább 5 évre szóló bérleti szerződést.

Azt gondoljuk, intézményünk létjogosultságát senki sem kérdőjelezi meg. A jogszabályok azonban sokszor inkább nehezítik, mint könnyítik munkánkat. Emellett a források egyre szűkösebbek. Bizonyos, hogy az épületet nem tudjuk piaci áron bérelni. Miután egyáltalán nem folytatunk bevételorientált tevékenységet, meglehetősen nehéz az igencsak szűkreszabott állami támogatásból a kiadások kigazdálkodása. Nagy segítség volt számunkra, hogy 2002-2012 között a Ferencvárosi Önkormányzat, felismerve az iskola pozitívumait, ingyenesen bocsájtotta rendelkezésünkre az épületet. Szeretnénk, ha ez a továbbiakban is így lehetne, de azt is belátjuk, hogy az Önkormányzat is pénzsűkében van, és minden lehetséges forrást igyekszik felkutatni bevételeinek növelésére.

Reméljük, a továbbiakban is sikerül megtalálnunk az együttműködés mindkét fél számára vállalható kereteit.

Budapest, 2013. április 5.

Sajgál Judit s.k.
igazgató